

Nejstarší suchozemské rostliny

- 1. Mechorosty,**
  - 2. Přesličky a plavuně**
  - 3. Kapradiny**
-

I. Mechy a mechorosty

Játrovky, mechy, rašeliník

Mechorosty

- Patří mezi nejstarší **suchozemské** rostliny;
- Nemají vytvořena vodivá pletiva;
- Příjem vody i živin z dešťové vody a vzdušné vlhkosti;
- Malý vzrůst;
- Rostou v trsech, navzájem se podpírají.

Dvě skupiny

1. **Játrovky** –
Porostnice
mnohotvará
2. **Mechy** -
Bělomech sivý
Rašeliník

Ukazatel
znečištění
ovzduší

Rašeliník

Výskyt a význam

- Po celé zeměkouli;
- Nehostinná stanoviště – dlažba, spáleniště, okolí horských pramenů, pouště;
- Někde převládají rašeliniště;
- Osidlují čerstvě obnaženou půdu;
- Brání odnosu půdních částic;
- Zadržují vodu a humus
- Nejvíce vody zadrží rašeliník (zvláštní buňky **hyalocysty**);
- Z odumřelého rašeliníku vzniká rašelina.

Ploník obecný

Rašeliniště

(také **blata** nebo **slatě**)

- Bažinný ekosystém, který je trvale zamokřen.
- Roste zde hlavně **rašeliník a ploník**, kromě nich jsou zde keříčkovitá společenstva s borůvkou, brusinkou, vřesem atd.

The background image shows a dense forest floor covered with various types of mosses and liverworts. On the left, there are several upright, green moss stems with small, brown, cylindrical spore-bearing structures (spores) at their tips. On the right, there are more delicate, feathery green mosses. The overall scene is a lush, green, and textured forest floor.

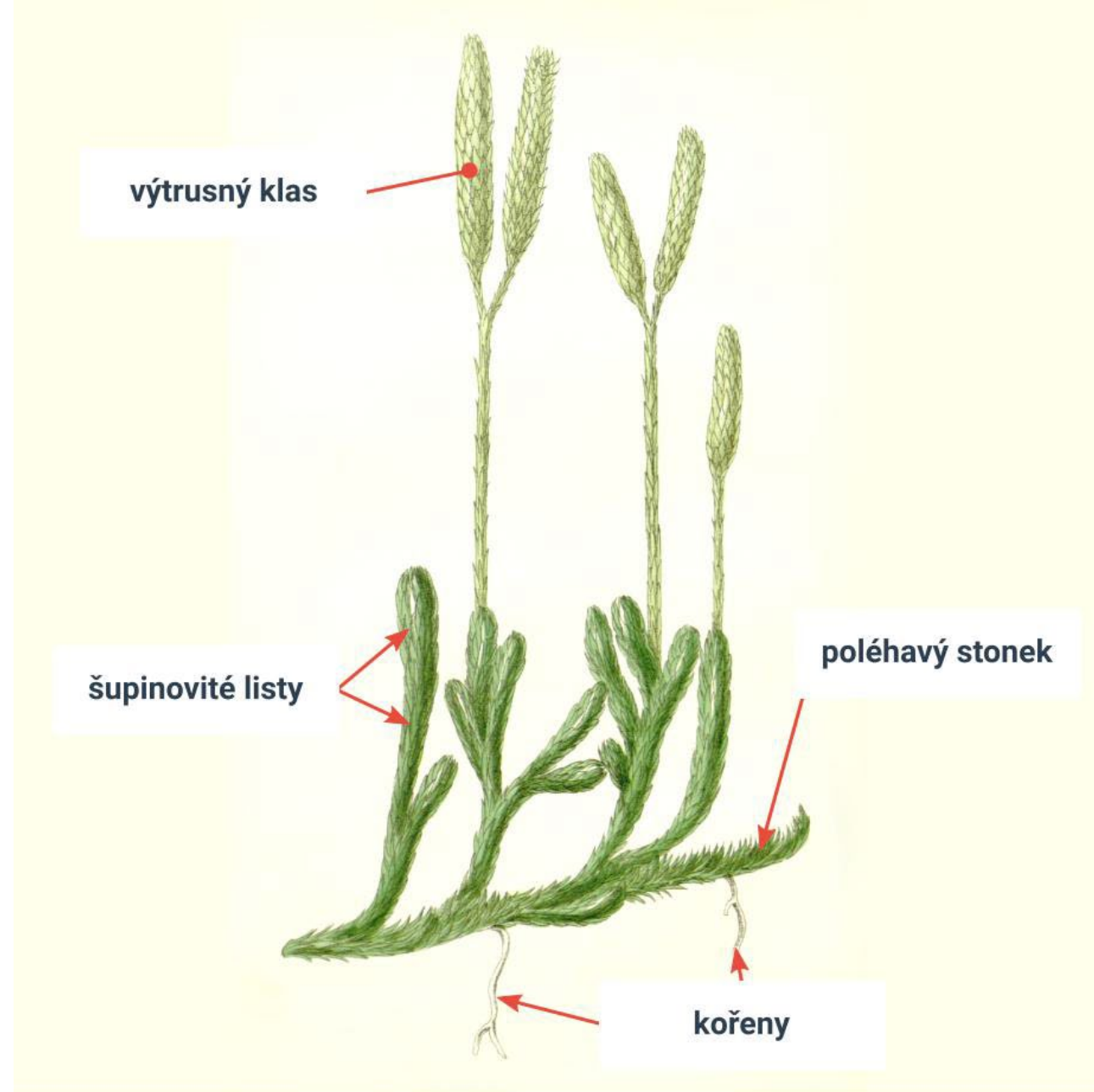
**II.
Plavuně
a
přesličky**

Plavuně

Výtrusné rostliny

řazeny k cévnatým rostlinám
jednoduchá vodivá pletiva

Největšího rozvoje dosáhly
koncem prvohor

Plavuň vidlačka

Plavuně

- Vznik černého uhlí;
- Dnes jen drobné byliny;
- plazivé, vidličnatě větvené stonky.

Šídatka jezerní

Plavuň vidlačka

Přesličky

- Článekovaný stonek;
- Větve uspořádané do přeslenu;
- **Stonek – dutý, rýhovaný, buněčných stěnách křemík – dříve využívány na čištění kovového nádobí;**
- U nás přeslička rolní, lesní a bahenní (jedovatá);
- **Významná pro své léčivé účinky jen přeslička rolní.**

[Prehistorický les video](#)

Přeslička rolní

Přeslička lesní

Co obsahuje přeslička

Pro přesličku rolní je charakteristický vysoký obsah kyseliny křemité. V závislosti na obsahu křemíku v půdě můžeme v přesličce nalézt až 10 % **křemíku**. Z ostatních látek je významný vyšší obsah hořčin, tříslovin, saponinů, organických kyselin, silic a flavonoidů.

***Přeslička
rolní***

Některé přesličky mají 2 lodyhy:

1. Jarní – hnědá –
nese výtrusnicový klas, po uvolnění výtrusů usychá

2. Letní – zelená –
fotosyntéza, tvorba zásob do oddenku na přezimování.

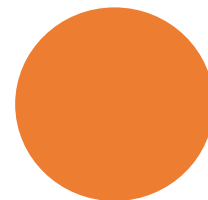

HOJIVÁ SÍLA PŘESLIČKY ROLNÍ

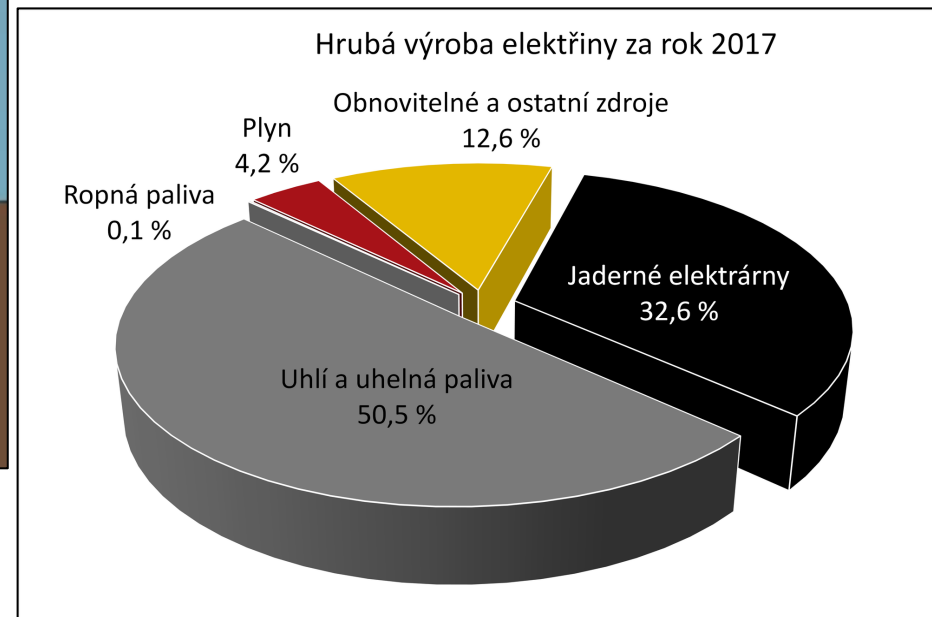
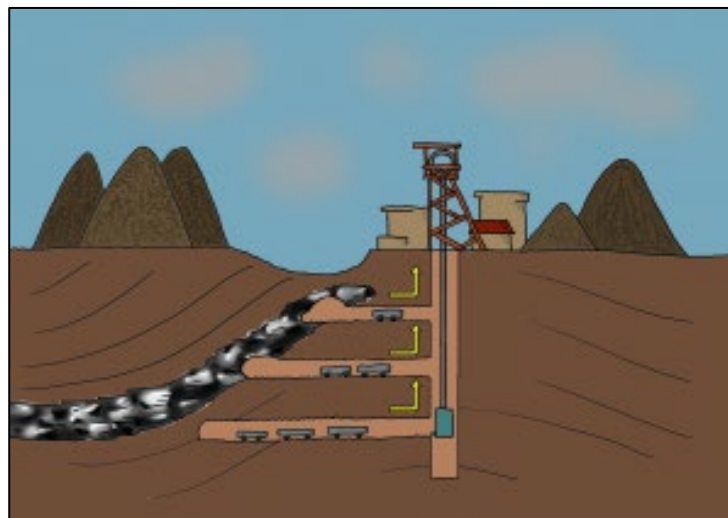
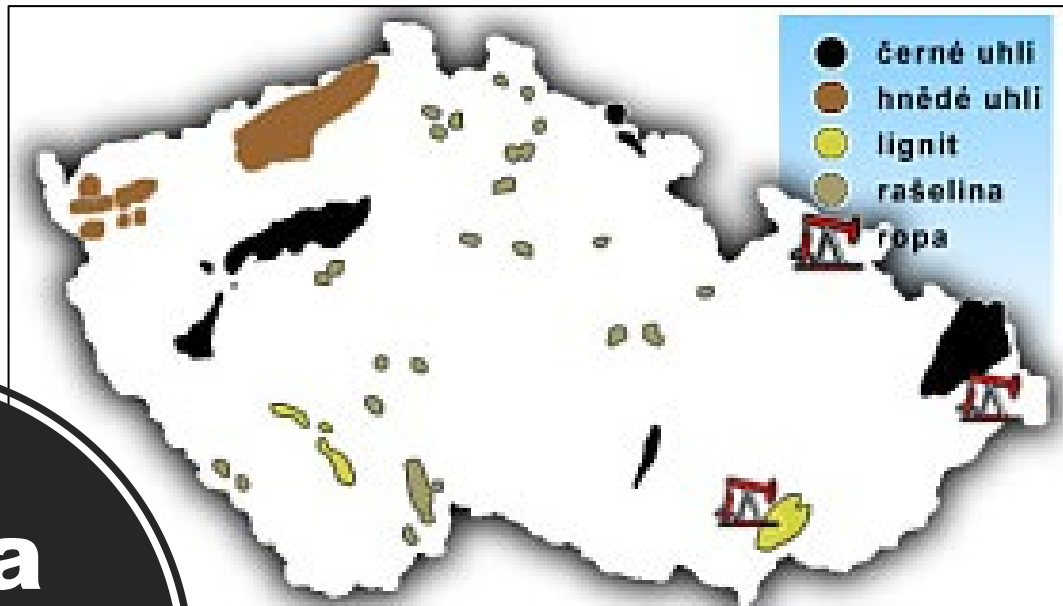
- odvar na vnitřní použití
- koupel ve formě odvaru
- očištná šťáva
- odvar na vlasy a pleť
- tinktura na vnitřní i vnější užití
- jako pokrm

Uhlí

- Hnědá, černá nebo hnědočerná hornina;
- **Povrchové** nebo **hlubinné doly**;
- Uhlík, vodík, kyslík (síra, uran);
- **Vznik z plavuní v prvohorách** zalitím vodou (hnití bez kyslíku);
- **Kvalita podle obsahu uhlíku** (lignit 60%, hnědé uhlí, černé a antracit 90%).

Těžba uhlí u nás

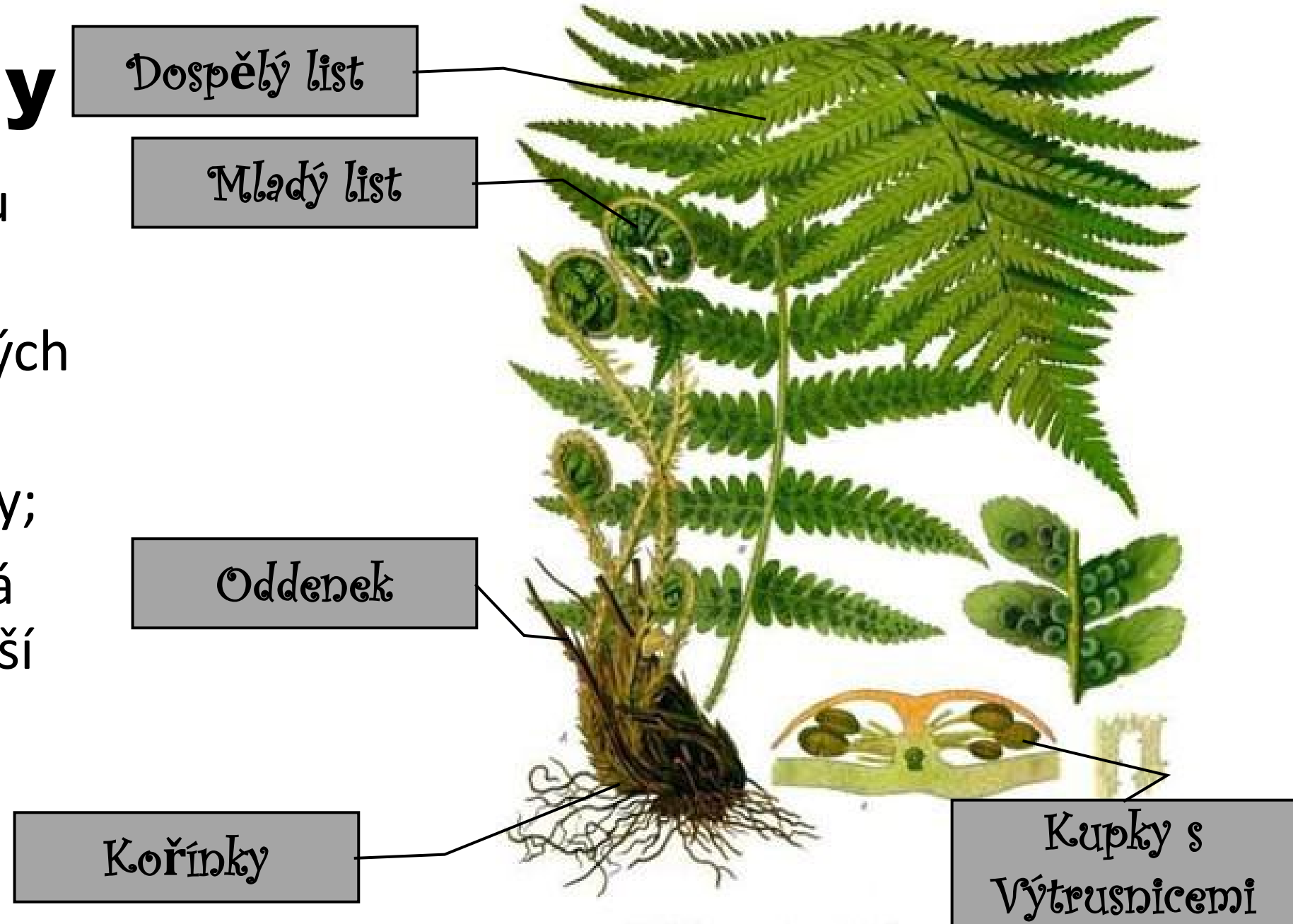

III. Kapradiny

Kapradiny

- Rostou ve vlhku a stínu;
- Často v tropických oblastech;
- Vytrvalé rostliny;
- Obsahují vodivá pletiva jako vyšší rostliny /dřevo a lýko/.

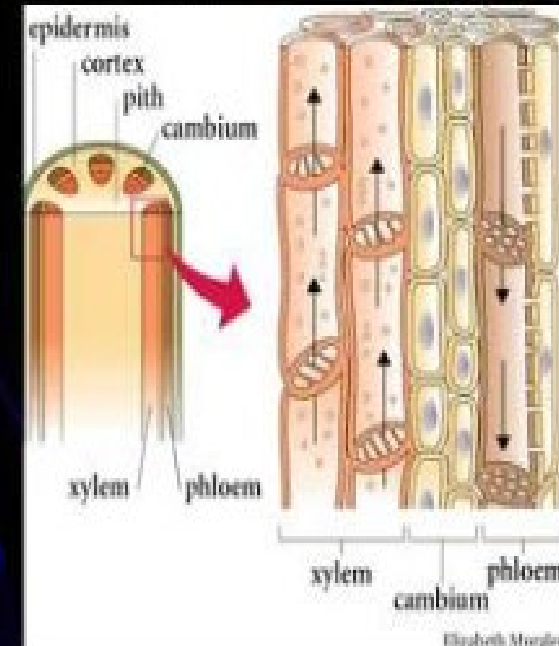

Pletivo u vyšších rostlin

Vodivá pletiva

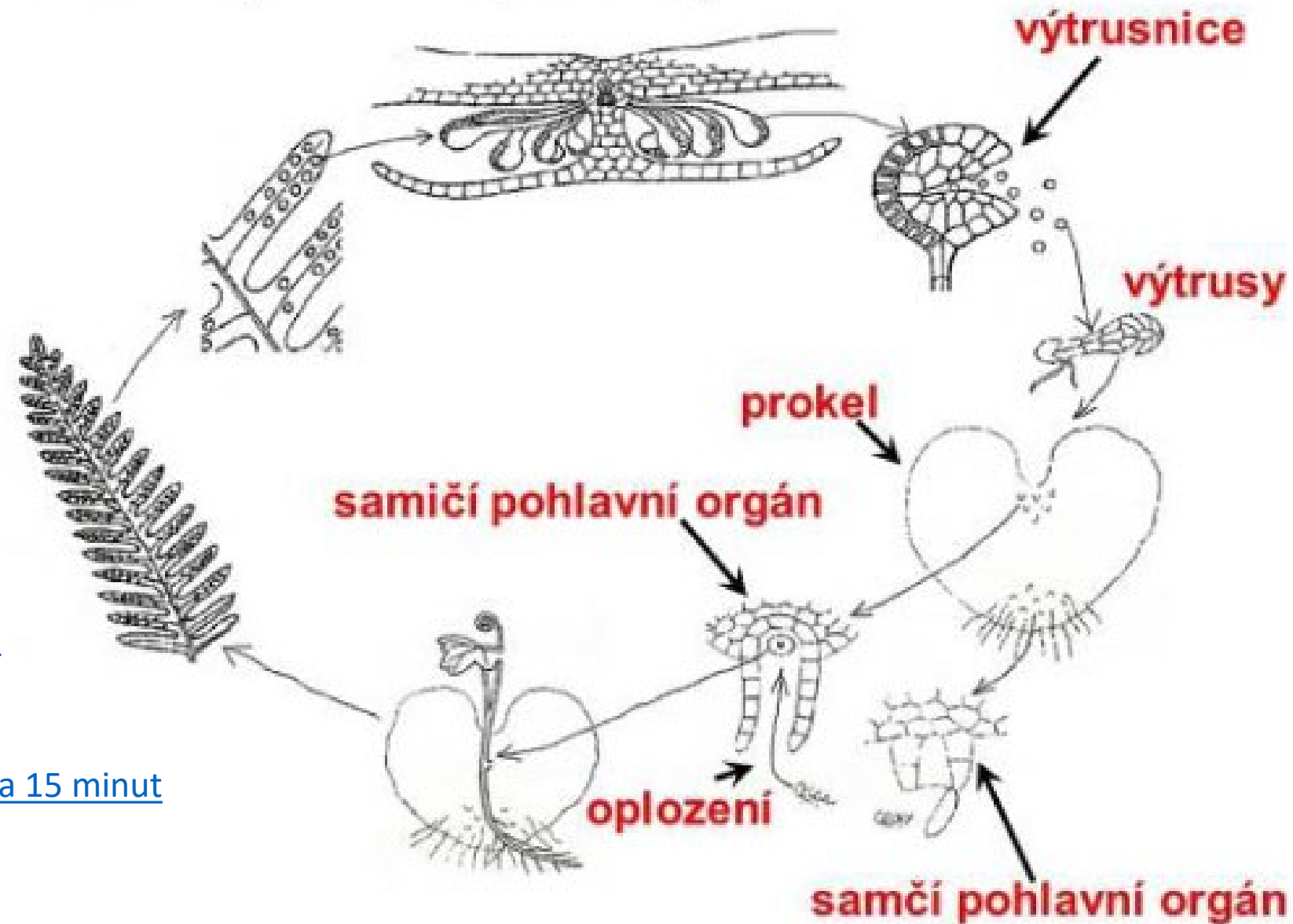
- 1. Dřevní část – cévice,** mrtvé buňky, vedou vodu a živiny z kořenů do nadzemní části.
- 2. Lýková část – sítkovice,** živé buňky, vedou produkty fotosyntézy ke kořenům, velmi primitivní.

- Transport látek v rostlinném těle
- Dlouhé protáhlé buňky
- Xylém – dřevní část (transpirační proud) – cévy, cévice
- Floém – lýková část (asimilační proud) – sítkovice

Životní cyklus kapradiny

[Jak roste kapradina](#)

[Kapradiny 5 minut](#)

[Kapradiny Tišnovska 15 minut](#)

Osladič obecný

Sleziník

Parožnatka

Kaprad' samec

Kapradiny u nás

- V lese;
- Mezi kameny, skály;
- Tropické druhy jako dekorace;
- ČR: Kaprad' samec, Papratka samičí, Sleziníky – zdi a skály, Osladič obecný – skály;
- Tropy - parožnatka – podle listů.